

ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು : ಒಂದು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತೀಯ ಅಧ್ಯಯನ

ರಾಜು ಎಸ್. ಮತ್ತು ಡಾ. ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಈ².

¹ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ & ²ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು

ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಸಮಾಜಶಾಸ್ತೀ ಅಧ್ಯಯನ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನಾ ವಿಭಾಗ, ಕುವೆಂಪು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಜಾಫ್ರಾ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ, ಶಂಕರಪಟ್ಟಣ ತಿಪ್ಪೆಗ್ಗೆ ಜಿಲ್ಲೆ.

Abstract:

ಭಾರತವು ಹೆಚ್ಚಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ದೇಶ. ಗ್ರಾಮಗಳು ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದ ಮುಖ್ಯವಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆಧಿಕ ಘಟಕಗಳಾಗಿವೆ. ಇಂದಿಗೂ ಭಾರತದ ಶೇಕಡ ೬೫ರಷ್ಟು ಜನರು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಾರೆ. ಭಾರತವು ಅನನ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಬಹುಭಾಷೆಗೆ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾಗಿರವ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿದೆ. ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಉನ್ನತವಾದ ಸ್ಥಾನವಿತ್ತು. ಆದರೆ ಕಾಲಾಂತರದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ದ್ವಿತೀಯ ದರ್ಜೆಯ ಪ್ರಜೆಯನ್ನಾಗಿಸಿ ವರಂಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನರಿತ ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಾಕಾರರು ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಸಮಾನ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ನಂತರ ಮಹಿಳೆಯರೂ ಕೂಡ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುವಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ತೋರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶಿಕ್ಷಣವು ಮಹಿಳಾ ಸಭಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಮೂಲಭೂತ ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಇಂದಿಗೂ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದ ಮಹಿಳೆಯರು ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಹಲವಾರು ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳೇನು? ಅದರಿಂದಾಗುತ್ತಿರುವ ಪರಿಣಾಮಗಳೇನು? ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತೀಯ ಜೌಕ್ಷಿಂಗ್‌ಲೋಳಗೆ ಈ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಜರ್ನಲಿಸಿ ವಿಶೇಷಿಸಲಾಗಿದೆ.

Keywords: ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶ, ಮಹಿಳೆಯರು, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರು, ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ, ಸಾಕ್ಷರತೆ, ಲಿಂಗಸಮಾನತೆ.

ಪೀಠಿಕೆ

ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ	ಶಿಕ್ಷಣವು	ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ.	ನಿಬಂಧನೆಗಳು	ಮತ್ತು	ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು
ಎಕೆಂದರೆ ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ	ಮಹಿಳೆಯರು	ವಾಡಲಾಗಿದೆ.	ಆದರೆ	ಮರುಷ ಮತ್ತು	ಮಹಿಳೆಯರ
ನಿರಂತರವಾಗಿ ತಾರತಮ್ಯ,	ಅನ್ಯಾಯ,	ನಡುವಿನ	ಅಸಮಾನತೆಯು	ಇಂದಿಗೂ	
ಬಡತನ,	ಹಿಂಸೆ	ನಿಂದನೆ	ಕಡಿಮೆಯಾಗಿಲ್ಲದಿರುವುದು	ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ.	
ಹೋರಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.	ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು	ಮಹಿಳೆಯರ ಈ ಸ್ಥಿತಿಗೆ	ಸಂಪ್ರದಾಯ ಮತ್ತು	ಇತರೆ	
ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿಗೆ	ತರಲು	ಸಂವಿಧಾನಾತ್ಮಕ	ಸಾಮಾಜಿಕ ನಿಬಂಧಗಳಿಂದ	ಬಲಪಡಿಸಲಾದ	
			ಪಿತೃಪ್ರಭುತ್ವದ	ಹೊಲ್ಗಳು	ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ

Please cite this article as: ರಾಜು ಎಸ್. ಮತ್ತು ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಈ. (2023). ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು: ಒಂದು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತೀಯ ಅಧ್ಯಯನ. ಸ್ರುಜನಿ: ಇಂಡಿಯನ್ ಜರ್ನಲ್ ಆಫ್ ಇನ್‌ಫೋರ್ಮೇಟಿವ್ ರೀಸರ್ಚ್ ಅಂಡ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್, 2(5), 15-21.

ವಹಿಸುತ್ತವೆ. ಮಹಿಳೆಯರು ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ವಂಚಿತ ಮತ್ತು ಲಿಂಗ ತಾರತಮ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದ ಗುಂಪಾದ್ವರಿಂದ ಇವರು ಹಿಂದುಳಿದ ಗುಂಪಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಹಿಂದುಳಿದ ಗುಂಪಾಗಿರುವುದರಿಂದಲೇ ಸಮಾಜದ ಅಂಚಿಗೆ ತಳ್ಳುಲುಷಿದ್ದಾರೆ.

ಸಂವಿಧಾನ ಸರ್ವರಿಗೂ ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ನೀಡಿ, ಲಿಂಗ ಭೇದವನ್ನು ನಿರ್ವೇಧಿಸಿತಾದರೂ ವಾಸ್ತವ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಶೀಕ್ಷಣ ನಿರೀಕ್ಷಿತ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿಲ್ಲ. 2011ರಲ್ಲಿ, ಮಹಿಳಾ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇಕಡ 65.46 ರಷ್ಟಿದೆ. ಶೀಕ್ಷಣದ ಎಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿಯೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರ ದಾಖಿಲಾತಿಯ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಳ ಉಂಟಾಗಿದೆಯಾದರೂ ದೇಶದ ಅನೇಕ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಕೆಳಮಟ್ಟದಲ್ಲಿದೆ. ಪ್ರದೇಶವಾರು ಮಹಿಳಾ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಸ್ತೋ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ನಗರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 65.66 ರಷ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇಕಡ 30.58 ರಷ್ಟು ಮಾತ್ರವಿದೆ. ಬಡತನ, ಅಜ್ಞಾನ, ಮೌಡ್ಯ, ಹಾಗೂ ಸ್ತೋ ಶೀಕ್ಷಣವನ್ನು ಕುರಿತಂತಹ ಸಾಮಾಜಿಕ ಧೋರಣೆ ಮಹಿಳಾ ಶೀಕ್ಷಣಾವಾಕಾಶಗಳ ಸಮಾನ ಬಳಕೆಗೆ ಈ ನಾಲ್ಕು ಅಂಶಗಳೂ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಕಲೆತು, ಅವರ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಬಲವಾದ ಗೊಪ್ಯಹಾರವನ್ನು ನೀಡುತ್ತವೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ ಆರೋಜಂದಿರಾ (2002) ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಉನ್ನತ ಶೀಕ್ಷಣದ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಿಕೆಗೆ ಇರುವಂತಹ ಅಡೆತಡೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಉನ್ನತ ಶೀಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುವಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಯುವತಿಯರು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ವಿವಿಧ ಮಜಲುಗಳನ್ನು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವುದು ಸೂಕ್ತವಾದದ್ದಾಗಿದೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರದ ಭವ್ಯ ನಿರ್ಮಾಣದಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವವಾದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಯುವಜನಾಂಗ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಮಹಿಳೆಯರು ಉನ್ನತ ಶೀಕ್ಷಣದಿಂದ ವಂಚಿತರಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಉನ್ನತ ಶೀಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಗ್ರಾಮೀಣ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರ ಪ್ರಮಾಣ ಅತ್ಯಳವಾಗಿದೆ. ಭಾರತ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಗೊಂಡು 76 ವರ್ಷಗಳು ಗತಿಸಿದರೂ ಮಹಿಳಾ ಶೀಕ್ಷಣ ಅಷ್ಟೇನೂ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧಿಸಿಲ್ಲ. ಅಧ್ಯಯನ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಮೋಷಕರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಂತೆ ಹೇಳು ಮಕ್ಕಳ ಶೀಕ್ಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ಮೋಷಕರು ನಿರ್ಲಾಖ ತೋರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಂಪ್ರದಾಯ, ಬಡತನ, ಅನಕ್ಕರತೆ, ಮೂಢನಂಬಿಕೆ, ವಿವಾಹ, ಶಾಲೆಗಳ ದೂರ, ತಾರುಣ್ಯದ ಸಮಸ್ಯೆ, ಪ್ರಾಣ ವಯಸ್ಸು, ತಂದೆ-ತಾಯಿ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು, ಜಿಕ್ಕೆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ನೀಡಿರುವುದು, ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದ ಕೊರತೆ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣಗಳಾಗಿವೆ.

ಅಧ್ಯಯನದ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಆ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಶೀಕ್ಷಣದ ಗುಣಮಟ್ಟ, ಶೀಕ್ಷಿತರ ಪ್ರಮಾಣ, ಶೀಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಮಾನವ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಸೂಚ್ಯಾಂಕ ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತವಿರುತ್ತದೆ. ಈ ನಿಟ್ಟನಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಮಹಿಳೆಯರು ಉನ್ನತ ಶೀಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುವಲ್ಲಿ ಇರುವ ಅಡೆತಡೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವಂತಹದ್ದು, ಭಾರತದಂತಹ ಗ್ರಾಮಗಳ ದೇಶಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯಕವಾದದ್ದು. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಮಹಿಳೆಯರು ಉನ್ನತ ಶೀಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸದಂತೆ ತಡೆಯೋಡ್ದಿತಿರುವ ಅಂಶಗಳು ಯಾವುವು? ಉನ್ನತ ಶೀಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುವಲ್ಲಿ ಪುರುಷರಿಗಿಂತ ಮಹಿಳೆಯರ ದಾಖಿಲಾತಿ ಪ್ರಮಾಣ ಕಡಿಮೆಯಾಗಲು ಯಾವ ಅಂಶಗಳು ಕಾರಣವಾಗುತ್ತವೆ? ಆ ಕಾರಣಗಳು

ಸಾಮಾಜಿಕ ವಾದವೇ? ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ವರೂಪವೇ? ಅಥವಾ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವಾದವೇ? ಮಹಿಳೆಯರ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣಾದ ಬಗ್ಗೆ ಗ್ರಾಮೀಣ ಹೋಷಕರ ಮನೋಪ್ರವೃತ್ತಿ ಹೇಗೆ? ಹೀಗೆ ಕೆಲವು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲುವುದರ ಮೂಲಕ ಗ್ರಾಮೀಣ ಯುವತಿಯರ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣಾದಲ್ಲಿನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಒಟ್ಟು ಚಿತ್ರಣವನ್ನು ಅರ್ಥವಾಡಿಕೊಳ್ಳಲುವುದು ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನದ ಮೂಲ ಆಶಯವಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೇ, ಗ್ರಾಮೀಣ ಮಹಿಳೆಯರ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣಾದ ಸಮಗ್ರ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಸರ್ಕಾರ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೇವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗುವುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ.

ಅಧ್ಯಯನದ ಉದ್ದೇಶಗಳು

- ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಗ್ರಾಮೀಣ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವುದು.
- ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುವಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಯುವತಿಯರು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಮಸ್ಯೆ ಮತ್ತು ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ವಿಶೇಷಿಸುವುದು.

ಅಧ್ಯಯನದ ಮಾದರಿ

ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ದಾಖಳಿಗೆ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಬರುವ ಪದವಿ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಗ್ರಾಮೀಣ ಯುವತಿಯರನ್ನು ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕಾಗಿ ಸರಳ ಯಾದೃಚಿಷ್ಟ ಮಾದರಿ ವಿಧಾನವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು ಒಟ್ಟು 150 ಗ್ರಾಮೀಣ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯರನ್ನು ಆಯ್ದು ಮಾಡಿ, ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಾಗಿ ನೇರವಾಗಿ ಸಂದರ್ಶಿಸಿ ಪ್ರಾಧಿಕ ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ, ಇದುವರೆಗೆ ಮಹಿಳಾ ಶಿಕ್ಷಣಾದ ಕುರಿತು ಪ್ರಕಟಗೊಂಡಿರುವ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಕೃತಿ ಹಾಗೂ ವಿವಿಧ

ದಿನ ಪತ್ರಿಕೆ, ನಿಯತಕಾಲಿಕೆಗಳಲ್ಲಿನ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮೀಣ ಯುವತಿಯರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ

ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಗ್ರಾಮೀಣ ಮಹಿಳಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಾಮಾಜಿಕ-ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಕೆಳಹಂತದಲ್ಲಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಏಕೆಂದರೆ ಅಧ್ಯಯನ ಕ್ಷೇತ್ರದಾಖಳಿಗೆ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಯಲುಸೀಮೆಯಿಂದ ಕೂಡಿರುವುದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿ ಮೂಲಗಳು ಇಲ್ಲಿದಿರುವುದು ಇವರ ಕುಟುಂಬಗಳ ಆರ್ಥಿಕತೆಯ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತಿದೆ. ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುತ್ತಿರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಾಫನ್ಮಾನವು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಚೇತರಿಕೆಯನ್ನು ಕಂಡಿರುವುದು ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಫನ್ಮಾನವನ್ನು ನೋಡುವುದಾದರೆ ಇಂದಿಗೂ ಕೂಡ ಇವರು ಪುರುಷರ ಅಧೀನತೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿರುವುದು ಕಂಡುಬಂದಿದೆ. ಬಹುಪಾಲು ಮಾಹಿತಿದಾರರ ಕುಟುಂಬಗಳು ಬಡತನ ಹಾಗೂ ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಕುಟುಂಬಗಳು ಗಳಿಸುವಂತಹ ಆದಾಯವು ಅವರ ಜೀವನ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಸಾಕಾಗುತ್ತಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ಅವರು ಆರ್ಥಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದಾಗಿ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಒಟ್ಟುರೆಯಾಗಿ, ಮಹಿಳೆಯರು ಇಂದು ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಇವರು ಇಂದಿಗೂ ನಿರ್ಬಂಧಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದು, ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿ ಇವರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಾಫನ್ಮಾನವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಮಾಹಿತಿದಾರರು ಮಧ್ಯಮ ಮತ್ತು ಕೆಳವರ್ಗದ ಕುಟುಂಬದಿಂದ ಬಂದವರಾದ್ದರಿಂದ, ಇವರಿಗೆ ಕೊಡುವ ಮಾಸಿಕ ಹಣದಿಂದಲೇ ತಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ವಿಚುರ್ವೆ-ವೆಚ್ಚಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟಾರೆ

ಗ್ರಾಮೀಣ ಮಹಿಳಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಸಾಮಾಜಿಕ-ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಾನಮಾನದಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಳಿದಿರುವುದು ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ
ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾದ ಅಂಶಗಳು

ಉನ್ನತ ಶ್ರೇಷ್ಠಿಕಾದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡ ಪ್ರಲವಾಗಿ ಸಂಶೋಧನೆಯಿಂದ ವ್ಯಕ್ತವಾದ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಳಕಂಡಂತೆ ಗಮನಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದಂತೆ ಶೇಕಡ 63.34ರಷ್ಟು ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಗಂಡು ಭೇದಭಾವ ಇರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ, ಶೇಕಡ 68ರಷ್ಟು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರಿಗೆ ತಾವು ಹೆಚ್ಚಿಂಬ ಕೀಳರಿಮೆ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳೆಂದರೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಗಂಡುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಿಗುವಪ್ಪು ಮೋತ್ತಾದ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ತ್ರೈತಿ ವಾತ್ಸಲ್ಯ ಸಿಗದೆ ಇರುವುದಾಗಿದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಹೆಚ್ಚಿಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳು ಎಂಬ ತಾತ್ವಾರ ಮನೋಭಾವನೆ, ಗಂಡುಮಕ್ಕಳು ಸಂಸಾರದ ಕಣ್ಣಿ, ಅದರಲ್ಲಿ ಬಡತನದಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿರುವ ಮೋಷಕರಿಗೆ ಗಂಡುಮಕ್ಕಳೇ ಆಸ್ತಿ ಎಂಬ ಮನೋಭಾವ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೂರಿವುದರಿಂದ. ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿ ಗಂಡು-ಹೆಚ್ಚಿಲ್ಲ ಎಂಬ ತಾರತಮ್ಯತೆ ಮಾಡುವ ಮೋಷಕರು ಹೆಚ್ಚಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಾರೆ.

ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಿದಾರರು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಕುರಿತಂತೆ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬಹುಪಾಲು ಗ್ರಾಮೀಣ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಒಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬರುವುದರಿಂದ ಕೆಲವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ತುಂಬಾ ತೊಂದರೆ ಆಗುತ್ತಿರುವುದು ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ಕಾರಣ ಅಧ್ಯಯನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿನ ತಾಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕದ ಸಮಸ್ಯೆಯು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದು, ಅವರಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲದೆ ಆಂತೋರಿಕಾಗಳಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಬಂದು, ತದನಂತರ ನಗರದ ವಾಹನಗಳಿಗೆ ತೆರಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಇದರಿಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಬೀಳುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಹೆಚ್ಚಿರುತ್ತದೆ. ಕೆಲವೋಂದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕಡುಬಡತನದ ಸ್ಥಿರತ್ವದಲ್ಲಿ ಇದರಿಂದ ಬಸ್ಟಿಗಳ ಅನುಕೂಲತೆ ಇದ್ದರೂ ಹಣದ ಕೊರತೆಯಿಂದ 5-6 ಕಿ.ಮೀ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಕಾಲೇಜು ದೂರ ಇರುವ ಕಾರಣದಿಂದ ಕೆಲ ಮೋಷಕರು ಹೆಚ್ಚಿಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಾಲೇಜು ಬಿಡಿಸಿರುವುದು ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ.

ಸಾರಿಗೆ ಸಮಸ್ಯೆ ಒಂದೆದೆಯಾದರೆ ತಮ್ಮ ವ್ಯಾಸಂಗಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಿರುವ ಕಲಿಕಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳಲು ಸಂಕಷ್ಟಪಡುವುದನ್ನು ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಶೇಕಡ 62.66ರಷ್ಟು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಇದಕ್ಕೆ ಆರ್ಥಿಕ ಸಮಸ್ಯೆ ಮೂಲ ಕಾರಣ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮೋಷಕರ ಅಸಹಕಾರವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಕಲಿಕೆಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ.

ಉನ್ನತ ಶ್ರೇಷ್ಠಿ ಪಡೆಯುತ್ತಿರುವುದ್ದರಿಂದ ಶೇಕಡ 53.0 ರಷ್ಟು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರು ಆರ್ಥಿಕ ಹೊರೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದೂ, ಶೇಕಡ 66.34 ಮಹಿಳೆಯರು ಕುಟುಂಬ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮೀಣ ಕುಟುಂಬಗಳು ಕೈಗೆ, ಕೂಲಿ, ಹೈನ್ಮಾರಿಕೆ ಜಟಿಲವಣಿಗಳಿಂದ ಕುಟುಂಬವನ್ನು ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಜನರ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಉನ್ನತ ಶ್ರೇಷ್ಠಿ ಪಡೆಯುವ ಯುವಜನಾಂಗ ಇಂತಹ ಕುಟುಂಬದ ಯಾವುದೇ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿಲ್ಲವಾದ ಕಾರಣ ಕುಟುಂಬಗಳು ಹಲವು ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಬಂಧಿತ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದಿದೆ.

ಮದ್ದಂತರದಲ್ಲಿ ಕಾಲೇಜು ತೊರೆದಿರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರಲ್ಲಿ ಶೇ.44 ರಷ್ಟು ಮಂದಿ ವಿವಾಹದಿಂದ, ಶೇ.48.66 ಸಾರಿಗೆ ಸಮಸ್ಯೆಯಿಂದ, ಶೇ.57 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರು ಬಡತನ ಕಾರಣ ಎಂದು

ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಹಾಜರಾಗುವುದ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಳಿದಾಗ ಶೇ.23.34 ರಷ್ಟು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರು ತರಗತಿಗಳಿಗೆ ಗ್ರಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರಮುಖ ಕೌಟಂಬಿಕ ವಾತಾವರಣ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದರೊಂದಿಗೆ ಸಾರಿಗೆ ಸಮಸ್ಯೆಯೂ ಹೊಡಗ್ರಹಿತವಾಗಿದೆ. ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 79ರಷ್ಟು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರು ಒಂದು ಪ್ರಯಾಣಿಸುವಾಗ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಕುಟುಂಬದವರು ಸಹಕರಿಸುತ್ತಾರೆಯೇ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಬಹುತೇಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರು ಹೊದು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಂದಿನ ಮೋಷಕರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮಹತ್ವದ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವಿರುವುದ್ದರಿಂದ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೊಡಗಿ ಕಳುಹಿಸಲು ಬಯಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿನ ಹಿರಿಯ ವಯಸ್ಸಿನ ಮಹಿಳೆಯರು ಅತ್ಯಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ವಿರೋಧ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಲು ಸಹಕಾರವಿಲ್ಲ ಆದರೂ ನಮ್ಮ ಸ್ವ-ಇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಕಾಲೇಜು ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುತ್ತಿರುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸಹಕಾರ ನೀಡದ ಮೋಷಕರನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಿದಾಗ ಶೇ.35 ರಷ್ಟು ಮೋಷಕರು ಓದಿರುವ ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳ ಉದ್ಯೋಗವಿಲ್ಲದೆ ಹೂಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೂ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಓದಿಸಿ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಮನೋಭಾವನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಒಟ್ಟಾರೆ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದಂತೆ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮರುಷರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯಲು ನೀಡಿರುವವು ಮೇಲ್ತಾಪವನ್ನು ಸ್ತ್ರೀ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ನೀಡಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಬಹಳವು ಮೋಷಕರು ಹೆಣ್ಣು ಮನೆಯೋಳಿರಬೇಕು ಎಂಬ ಮೂರ್ಖಗ್ರಹ ಹೀಡಿತ ಭಾವನೆ

ಹೊಂದಿರುವುದರಿಂದ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ ಶಿಕ್ಷಣ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ.

ಸಲಹೆಗಳು

- ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ನೋಡುವ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ಬದಲಾಗಬೇಕು ಮತ್ತು ಅವರನ್ನು ಎಲ್ಲರಂತೆ ಸಮಾನವಾಗಿ ಕಾಣಬೇಕು.
- ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಇಂದಿಗೂ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮಹತ್ವದ ಬಗ್ಗೆ ಬಹುತೇಕ ಜನರಿಗೆ ಅರಿವಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮಹತ್ವದ ಕುರಿತು ಅರಿವುಮೂಡಿಸಬೇಕು.
- ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರು ಬಾಲ್ಯದಿಂದಲೇ ತಾರತಮ್ಯಕೊಳ್ಳಬಾಗುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಅವರು ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಕುಗ್ಗಿಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರತಿ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಇವರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಸ್ವಂದಿಸುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಪ್ತ ಸಮಾಲೋಚಕರನ್ನು ನೇಮಿಸುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆ ಇದೆ.
- ಮಹಿಳೆಯರ ಹಕ್ಕು ಹಾಗೂ ಗೌರವಯುತ ಜೀವನಕ್ಕಾಗಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಅನುದಾನವನ್ನು ಮೀಸಲಿದರೆಯೇತ್ತಿ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಹಾಗೂ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಬಜೆಟ್ ಮಂಡಿಸಬೇಕು.
- ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಗ್ರಾಮೀಣ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರವು ಜೆಲ್ಲಾ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಲಯಗಳನ್ನು ಸಾಫಿಸಬೇಕು.
- ಗ್ರಾಮೀಣ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾದ ಯೋಜನೆಗಳು, ಸಹಾಯ ಧನಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿದಾಗ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣದತ್ತ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದ ಯುವಜನತೆಯ ದಾಖಿಲಾತಿ ಪ್ರಮಾಣ ಅಧಿಕವಾಗುತ್ತದೆ.

ಉಪಸಂಹಾರ

ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ, ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂಶೋಧನಾ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ವಿಷಯವನ್ನು ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಮಹಿಳೆಯರು ಇಂದಿಗೂ ಕೆಲವು ನಿಬಂಧನೆಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಅಂತಹ ನಿಬಂಧನೆಗಳು ಇನ್ನಿತರೆ ವಿಷಯಗಳ ಮೇಲೆ ನಕಾರಾತ್ಮಕವಾದ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಬೀರುತ್ತವೆ. ಗ್ರಾಮೀಣ ಮಹಿಳಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳು ಬೆಳಕಿಗೆ ಬಂದಿವೆ. ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಾಡುವಂತಹ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಕೌಟಂಬಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಸರವು ಅವರಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ನೀಡಿ ಸಹಕರಿಸಿದ್ದರೆ ಅವರು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ವಿಫಲರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ಸ್ವ-ಆಸಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಬಧ್ಯತೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಕೌಟಂಬಿಕ ಹಾಗೂ ಕಾಲೇಜು ವಾತಾವರಣವು ಮಹತ್ವರವಾದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತವೆ. ಇಂತಹ ಮಹಿಳಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಕುಟುಂಬವು ಬೆಂಬಲವಾಗಿ ನಿಲ್ಲಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯತೆ ಇದೆ. ಅವರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡು ಕುಟುಂಬ ಮತ್ತು ಕಾಲೇಜುಗಳ ಬೋಧಕ ವರ್ಗವು ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶೇಷ ಕಾಳಜಿ ತೋರಿ, ಸಹಕಾರ ಮತ್ತು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡಿದರೆ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನದ ಸಾರಾಂಶವಾಗಿದೆ.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು

- ಅಕ್ಷಯಂಗಲ ಸುರೇಶ. (2010). ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಅಸಮಶೋಲನ. ಯೋಜನಾ. ಡಿಸೆಂಬರ್ ಸಂಚಿಕೆ.
- ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಟಿ.ಆರ್. (2010). ಕನಾಕಟಕದಲ್ಲಿ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧಿ ಸ್ವರೂಪ. ಪ್ರಸಾರಾಂಗ, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ.

- ಇಂದಿರಾ ಆರ್. (2002). ಮಹಿಳೆ ಸಮಾಜ ಮತ್ತು ಸರಸ್ವತಿ. ಪ್ರಸಾರಾಂಗ, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ.
- ಗುರುಲಿಂಗಯ್ಯ, ಎಂ. (2016). ಅಂಜನ ನಂಪುಗಳ ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ. ದೀವಿತ ಪ್ರಕಾಶನ.
- ಗೋವಿಂದ ರಾಜು. (2017). ಭಾರತದ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣದ ಪ್ರಗತಿ : ಒಂದು ಅವಲೋಕನ. ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರದ ಹೆಚ್ಚೆಗಳು.
- ಜಯರಾಂ ಎನ್. (2010). ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿರುವ ದೇಶಗಳಿಗೊಂದು ಸಮಧಾನ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿ. ಹೊಸತು ಮಾಸಿಕ. ಜುಲೈ ತಿಂಗಳ ಸಂಚಿಕೆ.
- ಕೊಂಗವಾಡ ಎನ್.ಬಿ. (1995). ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಹಾಗೂ ಪ್ರಜಾತಿ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು. ವಿದ್ಯಾನಿಧಿ ಪ್ರಕಾಶನ.
- ಓಂಕಾರ ಕಾಕಡೆ. (2010). ಲಿಂಗಾಧಾರಿತ ಬಜೆಟ್ ಮತ್ತು ಮಹಿಳಾ ಸಬಲೀಕರಣ. ಯೋಜನಾ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಸಂಚಿಕೆ.
- ರೇಣುಕಾಯ್ ಸಿ.ಕೆ. (2006). ಮಹಿಳೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ. ಶ್ರೀ ರಾಜೇಂದ್ರ ಪುಂಟರ್ನ್ ಮತ್ತು ಪಬ್ಲಿಷರ್ಸ್.
- ಶಕುಂಠಲಾ ಸಿ. ಶಿಂಗರ. (2010). ಮಹಿಳೆ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣ. ಯೋಜನಾ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಸಂಚಿಕೆ.
- ಉಷಾದೇವಿ.ಎಂ.ಡಿ. (2000). ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆ ಮಹಿಳಾ ಅಧ್ಯಯನ, 2(3).
- Devi, S. (2001). *Inequalities of Access of Elementary Education in Orissa*. Sage Publications.
- Heidi, S. L., & Denies, S. A. (2018). *Challenges and Opportunities for*

- Women in Higher Education Leadership.* IGI Global Publisher.
- Mishra, R. C. (2005). *Women Education.* APH Publishing House.
  - Nair, R. G. (1983). Education: Why do Girls Drop-out More? *Kurukshetra*, 31(14), May.
  - Sen, R. (2008). *Women and Higher Education.* Cresent Publishing House, New Delhi.
  - Singh, N. S. (2008). *Higher Education for Women in India: Choices and Challenges.* Form on Public Policy, 01, Spring.